

17.5.2019

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan sisäisen tarkastuksen jaoston kokous

Aika	ti 14.5.2019 klo 14 – 15.42
Paikka	Valtiovarainministeriö, Mariankatu 9, nh. Pullonkaula
Osallistujat	neuvotteleva virkamies Heli Iirola, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja) ylitarkastaja Sauli Heinimaa, ulkoministeriö (Outi Holopaisen sijaisena) tarkastusjohtaja Kaisa Sistonen, oikeusministeriö tarkastuspäällikkö Jyrki Pennanen, sisäministeriö tarkastuspäällikkö Sari Anttila, maa- ja metsätalousministeriö hallitusneuvos Pasi Ovaska, liikenne- ja viestintäministeriö tarkastusneuvos Juha Pekka Niemi, työ- ja elinkeinoministeriö tarkastuspäällikkö Niina Sipiläinen, sosiaali- ja terveysministeriö tarkastusneuvos Jorma Partanen, ympäristöministeriö hallitussihteeri Tuomas Hyvärinen, puolustusministeriö assistentti Taru Mäkelä, valtiovarainministeriö (sihteeri)
Kutsuttu asiantuntija	kehityspäällikkö Aila Särmälä, HAUS (kohdat 1-3)
Poissa	tarkastusneuvos Sari Korpimies, opetus- ja kulttuuriministeriö tarkastusneuvos Mikko Helkiö, valtioneuvoston kanslia ulkoasiainhallinnon tarkastaja Outi Holopainen, ulkoministeriö

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja toivotti kaikki tervetulleiksi ja avasi kokouksen. Asialista hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen 4.2.2019 muistion hyväksyminen (liite 1)

Ei lisäkommentteja muistioon. Muistio hyväksyttiin.

3. Aila Särmälä/HAUS – CAF:n esittely ja keskustelu

HAUS:n kehityspäällikkö Aila Särmälä esitteli CAF laadunarviointimallia, sen käyttötarkoitusta ja hyötyjä organisaatiolle. Globaalisti CAF:lla on yli 4000 käyttäjää, joista pääosa Euroopassa. Mallia voi käyttää koko organisaatioon tai organisaation osaan.

Keskeistä CAF:ssa on, että se on johdon ja henkilöstön yhteinen arviointityökalu, jonka perusajatuksena ovat avoimuus, läpinäkyvyys ja luottamus. CAF on joustava työkalu, jonka avulla organisaation johto saa kokonaisnäkemyksen organisaation toiminnan tilasta ja tulosten saavuttamisesta.

CAF-arviointia varten organisaation ei tarvitse tuottaa erillistä materiaalia, vaan se syntyy organisaation jokapäiväisessä toiminnassa (työtyytyväisyys- ja asiakastytyytyväisyyskyselyt, johdon 360 –kysely,

tulosohjauksen materiaali jne). Arviointi paljastaa helposti mahdolliset puutteet esimerkiksi dokumentoinnissa.

Esityksen jälkeen käytiin keskustelua CAF:sta. CAF auttaa miettimään, mitkä ovat organisaation ydinprosessit ja tavoitteet ja saavutetaanko tavoitteet suunnitellusti. CAF sopii hyvin koko organisaatioon sen osallistavuuden vuoksi, sisäinen valvonta ja tarkastus koetaan usein johdon asioiksi.

CAF:n pisteytys koettiin hivenen ongelmalliseksi, mutta organisaation toiminnan kannalta oleellista on valita tärkeimmät kehityskohteet ja toteuttaa ne - ei juuttua arviointiin ja pisteytykseen. CAF:n voi aloittaa kuten minkä tahansa projektin suunnittelulla ja aikatauluttamisella.

4. Pienryhmän tilanne/Jyrki Pennanen

Käytiin keskustelua pienryhmän valmistelemasta ja esittelemästä luonnoksesta. Sisäisen tarkastuksen asema organisaatiossa –dokumentin pohjana on käytetty IIA:n materiaalia sekä VNHY:n sisäisen tarkastuksen selvitystä. Dokumentin käyttäjänä tulee pääosin olemaan viraston ylin johto – myös tarkastajat voivat käyttää sitä tukipaperina. Dokumenttiin on hyvä kirjata, mitä sisäinen tarkastus tekee, mitkä ovat sen tavoitteet, miten riippumattomuus ja objektiivisuus varmistetaan ja miten se eroaa sisäisen valvonnan toiminnasta. Paperissa on hyvä korostaa, että sisäinen tarkastus on riippumatonta ammattitarkastustoimintaa, jota tehdään tietyillä periaatteilla ja sisäisen tarkastuksen standardeja noudattaen.

Todettiin, että vaikka sisäisen tarkastuksen palvelut hankittaisiin ostopalveluna, tulee virastossa olla sisäisestä tarkastuksesta vastaava virkamies. Valtiolla sisäinen tarkastaja raportoi kansliapäällikölle/valtiosihteerille tai vastaavalle ylimmälle virkamiehelle.

Ajatuksena on, että valmis dokumentti viedään VM:n nettisivuille, jotta myös muut virastot voivat hyödyntää sitä. Todettiin, että pohja on hyvä, mutta sitä tulee tiivistää ja visuaalista ilmettä on syytä parantaa. Pohdittiin myös, pitäisikö kolmen puolustuslinjan malli esitellä dokumentin alussa. Malli selventäisi sisäisen tarkastuksen roolia vain yhtenä osana sisäistä valvontaa. Luonnoksessa olevaa taulukkoa pidettiin hyvänä, mutta se saattaisi sopia paremmin dokumentin liitteeksi. Mietittiin myös, onko liite nykyisellään suunnattu liaksi ministeriöille ja antaako se liian yksipuolisen kuvan sisäisestä tarkastuksesta.

Jaostolaisilta pyydettiin kommentteja luonnosversioon toukokuun loppuun mennessä. Niiden perusteella jaoston puheenjohtaja ja sihteeri laativat uuden version.

5. Muut asiat

- a) Sisäisen tarkastuksen malliohjesääntö on VM:n nettisivuilla. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukuntaa on informoitu asiasta, mutta ohjesääntöä ei ole esitelty.
- b) Käytiin keskustelua neuvottelukunnan laatimasta riskienhallintakyselyluonnoksesta. Todettiin, että kommentit kyselystä tulee antaa ennen määräajan umpeutumista.
- c) Verohallinto on saanut korkeimmalta hallinto-oikeudelta (KHO) pari päätöstä, jotka koskevat vero-tarkastusten työpapereiden julkisuutta. KHO on todennut, että muistiinpanot jäävät julkisuuslain ulkopuolelle. Jos muistiota käytetään raportin laadinnassa, ne eivät ole julkisia. Jos taas muistiota käytetään jatkotyöskentelyssä, ne ovat julkisia.
- d) Euroopan komissio Brysselissä ja Euroopan tilintarkastustuomioistuin Luxemburgissa hakevat uusia tarkastajia. Rekrytointi-ilmoitus löytyy Tiimeristä kokouksen materiaaleista.
- e) VM:ssä vieraili slovenialaisia tarkastajia maaliskuussa. Sisäisen tarkastuksen järjestämistavat ja toiminta ministeriöissä eroavat suomalaisesta käytännöstä, mutta yhtäläisyyksiäkin on. Slovenialaiset toivat esiin sisäisten tarkastusten vähäiset resurssit julkisella sektorilla sekä sisäisen tarkastuksen aseman ministeriöissä. Riskienhallintaa Slovenian julkisella sektorilla tulisi kehittää ja ministeriöissä harkitaan tarkastusvaliokuntien perustamista. Slovenialaisten esityksen materiaali löytyy Tiimeristä kokouksen materiaaleista.

- f)** Seuraava kokous pidetään suunnitelman mukaisesti syksyllä.

Puheenjohtaja toivotti kaikille hyvää kesää ja päätti kokouksen kello 15.42.

Jakelu Sisäisen tarkastuksen jaoston jäsenet